

TIPY NA VÍKEND

Semily

Výstavu fotografií zakončí sám autor
Kučera

V neděli končí v Muzeu a Pojizerské galerii v Semilech výstava fotografií Jaroslava Kučery nazvaná Černobíle. Při té příležitosti galerie uchystala komentovanou prohlídku se samotným autorem. Začíná ve tři hodiny odpoledne. Základ výstavy tvoří snímky šedivé normalizační Prahy sedmdesátých let a kolekce z oblasti nuzných severočeských Sudet počátku let devadesátých. „Sám autor si přál k výstavě přičlenit i fotografie z Rumunska. Docela dobře do konceptu zapadají, protože i ony jsou, stejně jako ostatní snímky na výstavě, zaměřené na lidi na periférii, na okraji společnosti,“ řekl ředitel Muzea a Pojizerské galerie Miroslav Šnaiberk. Toho už před lety zaujala na Kučerových fotografiích právě Praha let sedmdesátých. „Zachytil podobu města, která se nikde a nijak nedokumentovala. Odhaloval tabu - že i v Československu jsou bezdomovci a prostitutky,“ dodal ředitel. (jan)

Horní Libchava

Vítání jara rozmrazí pohádky

Zahájení letošní sezony se uskuteční v sobotu na zámku Horní Libchava. Na návštěvníky tu bude čekat spousta pohádkových bytostí, které si připravily den plný zábavy. Akce startuje ve 13 hodin a v tento čas začínají i prohlídky zámku, kterým provede přímo princezna s průběhem Rozmrazování pohádek. Ve čtvrt na čtyři odpoledne bude pro děti předpohádka k vidění příběh pro děti Jarní neplechy. Po celý den bude možno navštívit dětskou dílnu a zahrát si jarní hry. Ve vytopené dětské dílně bude v ceně vstupenky k dispozici i pití: šťáva, káva a čaj. (jan)

Jablonec nad Nisou

V klubu se potkají Praha, Berlín a Kalifornie

Ojedinelé setkání tří špičkových muzikantů z různých částí světa a zároveň i z různých hudebních oblastí bude k vidění dnes od 20 hodin v jabloneckém Klubu Na Rampě. Pod symbolickým názvem Společně světy odehraje pouze několik koncertů u nás a v Německu známý český rockový houslista Jan Hrubý s kalifornským folk-rockovým kytaristou a zpěvákem Jesse Ballardem a berlínským jazzovým saxofonistou Joe Kučerou. Koncerty, připravené u příležitosti nadcházejících sedmdesátých narozenin Jana Hrubého, svým způsobem navazují na společné hraní této trojice na německých půdách počátkem devadesátých let. (jan)

Liberec

Velikonoce i tanec v Lidových sadech

Děti i dospělí potěší sobotní nabídka libereckých Lidových sadů. Už ve čtvrt na deset odpoledne začínají na velkém sále velikonoční dílny; doplní je program v Experimentálním studiu. Pod dozorem tanečního mistra Vladimíra Čermáka pak vypukne v sále v šest večer tradiční pořad s všerhokajícím názvem Tančírna. (jan)

INZERCE

Koupím

Pianino nebo křídlo. 602366831

Sklo, kam se podíváš. Město už ví, kam přijede tramvaj

V Jablonci ví, jak bude vypadat nový dopravní terminál, který vyrostе v areálu bývalé městské tržnice. Dominuje mu sklo.

Martin Trdla
redaktor MF DNES

JABLONEC NAD NISOU V Jablonci výrazně pokročila příprava na jeden z největších stavebních projektů v jeho novodobé historii. Město už ví, jak bude vypadat nový dopravní terminál, který má do začátku roku 2023 vyrůst v prostoru bývalé tržnice nedaleko Muzea skla a bižuterie a kde bude konečná zastávka prodloužené tramvajové trati z Liberce. Skončila totiž architektonická soutěž na jeho podobu. Z devíti návrhů vybrala odborná porota složená z vedení města, architektů či dopravních specialistů návrh architektonického studia Domyjinak z Malé Skály.

Návrhu dominuje sklo. To je bráno jako symbol města, jelikož Jablonec se celosvětově proslavil sklářstvím a bižuterií. Ze skla je hlavní čekárna se službami a též lávka pro pěší, která propojí blízkou vlakovou zastávku s terminálem a nedalekým muzeem. Jsou tu bezbariérové přístupy, do návrhu je zapojeno i koryto řeky Nisy a lidé zde najdou také podzemní garáže. Architekti mimo jiné dotvořili uliční profil Kamenné ulice

Podle primátora města Petr Beitla byl velmi kvalitní nejen vítězný návrh, ale i návrh, který skončil na druhé příčce od studia Seibert a Talaš. „Na vítězném návrhu jsme oce-

Vítěz Návrh studia Domyjinak počítá s tím, že ze skla bude hlavní čekárna se službami (snímek nahoře) a též lávka pro pěší, která propojí blízkou vlakovou zastávku s terminálem a nedalekým muzeem (snímek vlevo dole). Terminál má vyrůst na místě bývalé tržnice (snímek vpravo dole). Vizualizace: Domyjinak, foto: Martin Trdla, MAFRA

nil, že akceptuje řeku Nisu, a také plánovanou přístavbu muzea v podobě krystalu. Muzeum už díky tomu nebude zakryto nevzhlednou masou bývalé tržnice,“ zdůraznil

Beitl. Lávka má totiž ústít v areálu muzea.

Návrhů na terminál, jehož výstavba se odhaduje na přibližně 200 milionů korun, sice na jabloneckou

radnici doputovalo devět, ale jen pět z nich splnilo kritéria soutěže. „Všechny návrhy byly zajímavé. Někteří architekti se soustředili na precizní vyřešení dopravní problemati-

ky, jiní se zase více zabývali architekturou. Jen pět z nich ale splnilo závazné požadavky,“ okomentoval náměstek jabloneckého primátora Lukáš Pleticha.

Podle Igora Kovačeviče ze studia Moba, které architektonickou soutěž organizovalo, vznikne díky terminálu jakési nové centrum města. „Podoba terminálu rozhodně město ovlivní, ten dopravní uzel bude mít význam jako nové centrum města,“ sdělil Kovačevič.

Primátor Beitl dodal, že jde o jeden z největších projektů, na kterém se jako primátor podílel. „V mé primátorské kariéře jde o druhý největší projekt. Tím prvním byla revitalizace teplárenské sítě,“ uvedl Beitl.

Návrh je na světě, co bude dál? „Nyní bude následovat takzvané jednací řízení bez uveřejnění. V něm se město dohodne s vítězným týmem na spolupráci. Z ní vzejde projektová dokumentace a na jejím základě budeme vědět i přesnější odhad nákladů na výstavbu terminálu,“ vysvětlil Pleticha. Pak přijde soutěž na zhotovitele stavby. Pleticha dodal, že stavět by se mělo začít kolem let 2021, 2022. Město chce totiž na projekt získat evropskou dotaci a musí stihnout termíny jejího vypsaní.

Zastupitelé předloni v březnu rozhodli, že tramvajová trať z Liberce nebude končit u městských lázní poblíž Tyršových sadů jako doposud, ale bude pokračovat dál po ulici Budovatelů. Na Anenském náměstí odbočí tramvaje do Soukenné ulice a přes Dolní náměstí ukončí cestu na zmíněném terminálu. Celkem by měl projekt vyjít zhruba na 600 milionů korun.

Tramvaje v centru Jablonce nejsou žádnou novinkou. V minulosti trať vedla také do Janova nad Nisou a Rychnova. Naposledy tramvaje do centra města vyjely 31. 3. 1965.

Až přijde Ančka s kúsou, půjdu

SEMILSKO Snad žádný jiný český spisovatel nezačínal s literární kariérou tak pozdě jako on. Jeho prvotina s půvabným názvem Co se kdy u nás šustlo mu vyšla, když mu bylo 82 let. Regionální spisovatel, rodák z Mříčné na Jilemnicku, Jan Buchar, zemřel před třiceti lety, 19. března 1988.

Po celý svůj život patřil rodák z Mříčné na Semilsku mezi nejznámější osobnosti Podkrkonoší. Na letošní smutné výročí budou v Mříčné pamatovat. „Budeme o něm besedovat, věnujeme Bucharovi také článek v místním tisku,“ uvedla starostka Jana Holcová.

Buchar se angažoval v mnoha oblastech kultury, proslul svými knihami příběhů v krkonošském nářečí. „Sám říkával, že je nejstarším začínajícím spisovatelem. V roce 1977 vyšla v nakladatelství Kruh v Hradci Králové jeho prvotina Co se kdy u nás šustlo. V této knize jsou shromážděny originální historky, ve kterých se mu podařilo zachytit původní nářeční mluvu Mříčné, slovní odstin, které již z našeho vědomí dávno vymizely,“ popsali ve své stati historici ze spolku Transsaltum - Klubu přátel historie v Jilemnici.

Jan Buchar se v Mříčné u Jilemnice narodil 14. dubna 1895. Jeho spolužákem ve škole v Jilemnici byl spisovatel Jaroslav Havlíček. V roce 1940 byl pro účast v národním odboji zatčen a uvězněn. Prošel několika koncentračními tábory. Propuštěn byl v roce 1943.

Po osvobození se stal řídícím učitelem v Jilemnici, učil ale jen do roku 1950, kdy odešel do penze. I v důchodu zůstal velmi aktivním. „Na

Spisovatel Jan Buchar zemřel před třiceti lety. Foto: archiv obce Mříčná

svět se díval z té veselejší stránky. Byl vždy plný optimismu, humoru. Do svých 88 let pravidelně jezdil, dříve chodil pěšky, do Jilemnice, kde se scházel se svými vrstevníky a přáteli na kus řeči.“

Po literárním debutu následovaly vždy s několikaletými odstupy další povídkové knížky. Šlo o tituly Co se šustlo taky jinde z roku 1980 a Bylo hůř a lidi nechválili ze čtyřiaosmdesátého. Čtvrtý sborník Starý kantor vzpomíná se knižního vydání nedočkal. Některé povídky vyšly také v časopise Krkonoše.

Vypravěčské umění Jana Buchara bylo podle pamětníků srovnatelné i s populárním moravským lidovým vypravěčem Zdeňkem Galuškou. Nikdy se však nepodařilo zorganizovat veřejnou nahrávku z jeho vyprávění - natož aby podle jeho tří povídkových knížek, obdobně jako podle Galuškových, natočila tehdejší televize jakýkoliv seriál. Na sklonku ži-

Ukázky z díla Jana Buchara

„V každý usi žilo a žije pár lidí stejného ména. Ve Smerčině mnoho Bucharu, v Přímě Lukšu, v Jisternici Kubánku, ve Stokách Mečířu. Jak je rozlišit? Polle křestního ména? To bylo kata platný. Dyt ve Smerčině žili kdysi čtyry Jaroslavové Buchaři. Polle domovních čísel? Dyt ty znal jen posilák. A tu pomohly přísabky. Některý toho honně napovídaj. Třá: Stránskéj, Máslik, Kalcu, Zádonskej, Blajcher. Některý přísabky vytlačily i spráuný méno. Smerčinský chase nikdá nenapallo, že Paulackej a Vinš se menujou Kováři a sou to vlastní bratři!“

„Pon našema horama, to je takovej zapomenutej kout. Ouzký oudolí, stráně jako do třechy, dóle louky, vejš smerkovej háj, všude ticho, klid a mír, žádná fabrika tu nečadí, autáky nerachotěj. Dyt sem přijdou krajáci, vejletníci nebo luťáci, říkaj: Lidí jak tady můžete žít? Na nás tu ušecko padá! A vidíte, žili tam lidi a byli spokojení! ...“

vota Jan Buchar trpěl problémy s pohyblivostí, od roku 1983 již téměř nemohl chodit a o to více si zval přátele a známé na kus řeči do svého mříčenského stavení, které nazýval dědkouna.

Se světem se rozloučil větou, kterou již předtím použil v jedné z knih. „A až přijde ta Ančka s kúsou, a řekne ‚Tak Jene, dopi, dokuř a dem,‘ no tak půjdu.“ (jan)

Policisté obvinili řidičku, která srazila chodkyni

LIBEREC Až šestileté vězení hrozí řidičce, která koncem října loňského roku srazila ve Vratislavicích na ulici Tanvaldská chodkyni. Třiapadesátiletá žena šla po přechodu. Po střetu s autem utrpěla velmi vážná zranění. O měsíc později na jejich následky v nemocnici zemřela.

Kriminalisté nyní řidičku obvinili z usmrcení z nedbalosti, za což jí hrozí až šestiletý trest. Vyšetřovatelé si nechali vypracovat hned několik znaleckých posudků. Ten z odboru dopravy ukázal, že řidička dostatečně nesledovala provoz a

ženu, která šla po vyznačeném přechodu pro chodce, přehlédla. A i když lampa, která přechod osvětluje, v době nehody zřejmě nefungovala, přesto měla řidička podle znaleců dost času ženu spatřit. Ke srážce totiž došlo na přímém úseku, dostatečně osvětlené veřejnými lampami.

Smrtelná nehoda se ve Vratislavicích na rušné silnici stala večer i loni na konci listopadu. A její obětí byla rovněž žena, která šla mimo přechod na křižovatce ulic Tanvaldská a U Tělocvičny. (sol)

Stát pošle peníze obcím, aby nepřišly o vodu

LIBERECKÝ KRAJ Dobrou zprávu přinesl při své návštěvě kraje ministr životního prostředí v demisi Richard Brabec lidem na Frýdlantsku i Hrádecku, které ohrožuje ztráta podzemní vody kvůli rozšiřování polské vody dolů Turów.

Na jednání vlády půjde příští týden materiál, který počítá s uvolněním 60 milionů korun do dotačního programu, který vypíše ministerstvo zemědělství. Peníze budou určeny na projektovou a inženýrskou přípravu opatření proti ztrátě podzemní vody, která českému pohraničí hrozí. Původně se ale hovořilo o 150 milionech. „Navrhovaná částka na pro-

jektovou přípravu je 60 milionů korun. Budeme ještě diskutovat o tom, jestli to bude stačit,“ řekl ministr životního prostředí Richard Brabec. „Nemyslím, že by to byla v současné chvíli nedostačující částka,“ řekl ředitel Frýdlantské vodárenské společnosti Petr Olyšar.

Čeští odborníci stále čekají na dokumentaci dopadu vlivu rozšiřované vody na životní prostředí, kterou má poskytnout polská strana. Ta tvrdí, že ke ztrátě vody nedojde. „Musíme být připraveni na krizový scénář,“ zdůraznil ministr Brabec. Tím má být zejména projekt alternativního vedení vody z Jizerských hor. (ad)